

משך חכמה פרשת מצורע

משך חכמה ויקרא פרק יד פסוק נא

(נא) והזה (אל הבית). על המשקוף וכו' בתורת כהנים. הנה רמז גדול בדבר, שבביתים הנגע הוא על צרות עין וכדאמר הגמרא יומא יא, ב: (תניא הנגעים באים על צרות העין דכתיב - פסוק לה) "אשר לו הבית", (ותנא דבי רבי ישמעאל מי) שמיחד ביתו לו, שאינו רוצה להשאיל כליו לאחרים (ואומר שאין לו, הקדוש ברוך הוא מפרסמו כשמפנה את ביתו). ולכך מזה על המשקוף, הוא על פתח הבית, להראות שתהא ביתו פתוח לרבים וכו'. ובאדם, בא על לשון הרע ודברי ליצנות אשר עליהם אמרו כתובות דף ה, ב אצבעותיו של אדם דומין ליתדות, שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון יכניס אצבעותיו לתוך אזנו. ולכך מזה על ידו של מצורע ודו"ק. וכל איש נלבב יקשיב לנועם מוסרו של הרמב"ם סוף הלכות אלו, ואז ייטב לו.

והנה מלשון הגמרא בערכין טז, א דעל שבעה דברים נגעים באים: (על לשון הרע, על שפיכות דמים, על שבועת שוא, על גילוי עריות, על גסות הרוח, על הגזל), משמע דנגעי אדם גם כן באין על צרות העין וכו', ומאי זו מדה במדה?! ונראה דצרת העין גורם שירחקו ממנו בני אדם, שלא יאהב חברת האנושי, וכמו שאמרו בכתובות הנודר אשתו שלא תשאיל, יוציא. ולכן ענוש להיות מצורע ולישב בדד, שלא ישבו שאר טמאים עמו. וכיון דאחד מן הדברים שנגעים באים עליהם הוא צרת העין, אתי שפיר בזה מה דאמרו ביומא דף מא, דעשיר שהביא קרבן עני יצא, לבד מצורע, דאם הוא עשיר שהביא קרבן עני לא יצא, משום שעונשו היה על צרות העין, ועדין לא שב מחטאו, שהוא צר עין מלהביא קרבן עשיר כאשר תשיג ידו ואיך יתכפר, כיון שחוטא במה שנענש על זה, ועדיין עומד במרדו?! ודו"ק.

ובפשיטות, יש לומר דמצורע מביא שניים תחת שנים, ולכן לא יצא. אבל בכל קרבן עולה ויורד מביא שניים תחת אחד, היינו תחת חטאת מביא שתי תורים אחד לחטאת ואחד לעולה ודו"ק. ובאופן יותר נאות יש לומר, לפי שבחטאת אינו טעון נסכים, וחטאת מצורע טעון נסכים (פסוק יו"ד), כמו שאיתא במשנה מנחות סוף פרק שתי מדות (דף צ, ב). אבל אם יביא עוף לחטאת יפטר מנסכים, שעוף אינו טעון נסכים, ולכן מצורע עשיר שמביא קרבן עני לא יצא, דאכילה איכא, שתיה ליכא, ובקרבן עשיר אכילה ושתייה איכא [מנחות כ, א]. אבל בשאר קרבן עולה ויורד הכל אכילה לחוד ושתייה ליכא בהו אף בעשיר, ואין חילוק בין עשיר לעני, אך בין גדול לקטן, אבל לא יחסר סוג הקרבן.